

**MAVZU: O'QUVCHI YOSHLARNI MUSIQIY BILIMINI OSHIRISHDA
MUSIQIY TO'GARAKLARNING AHAMIYATI**

*Andijon davlat pedagogika instituti
Ijtimoiy va amaliy fanlar fakulteti
Musiqa ta'lim yo'nalishi 202-guruh talabasi
Tursunova Mehriniso Yorqinbek qizi*

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada o'quvchi yoshlarni musiqiy bilimini shakllantirish va boyitishda musiqiy to'garaklarning tutgan o'rni, ahamiyati, tarbiyaviy ta'siri va amaliy jarayonlari yoritilgan. Musiqiy to'garaklarning o'quvchilar dunyoqarashini kengaytirishdagi roli, ularning estetik madaniyatini rivojlantirish, iqtidorni aniqlash va qo'llab-quvvatlashdagi imkoniyatlari ilmiy-adabiy manbalar asosida tahlil etilgan.

KIRISH

Bugungi kunda ta'lim tizimida o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, estetik didini shakllantirish hamda ma'naviy olamini boyitish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Musiqa ta'limi bu jarayonning ajralmas qismi bo'lib, nafaqat nazariy bilim, balki amaliy mashg'ulotlar orqali o'quvchi shaxsining har tomonlama kamol topishiga xizmat qiladi.

Maktab va maktabdan tashqari muassasalarda tashkil etiladigan musiqiy to'garaklar o'quvchilarning bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazish, ularning qiziqishlarini rivojlantirish, sahna madaniyatiga o'rgatish va milliy qadriyatlarni singdirishda katta ahamiyatga ega. Shu bois, musiqiy to'garaklarning o'quvchi yoshlar hayotidagi o'rni va ahamiyatini o'rganish dolzarb masalalardan sanaladi.

ASOSIY QISM**1. Musiqiy to'garaklarning tarbiyaviy ahamiyati**

Musiqa o'quvchi shaxsining ma'naviy dunyosini boyituvchi, estetik olamini shakllantiruvchi va ruhiy tarbiya beruvchi kuchli vositadir. Musiqiy to'garaklar orqali o'quvchilar:

- milliy musiqa merosi bilan tanishadilar;
- badiiy-estetik didni o'stiradilar;
- sahna odobi va madaniy xulq-odatlarni o'rganadilar;
- jamoada ishlash tajribasiga ega bo'ladilar.

2. Musiqiy bilim va ko'nikmalarni oshirishdagi rol

To'garaklarda o'quvchilar qo'shiq kuylash, cholg'u chalish, musiqani tinglash, ritmni his qilish kabi asosiy musiqiy ko'nikmalarni egallaydilar. Shuningdek:

- tovush, ritm, temp, dinamika kabi musiqiy tushunchalar mustahkamlanadi;

— ijro qilish malakasi rivojlanadi;

— ijodiy fikrlash shakllanadi.

3. Iqtidorli o'quvchilar bilan ishlash

To'garaklar iste'dodli yoshlarni aniqlash va ularga imkoniyat yaratishda muhim o'rin tutadi. Ular:

— tanlov, festival va ko'riklarda ishtirok etadilar;

— professional ta'limga yo'naltiriladilar;

— iqtidorning gullab-yashnashi uchun pedagogik sharoit yaratiladi.

4. Musiqiy to'garaklarda qo'llaniladigan metodlar

O'quvchi yoshlar bilan ishlashda quyidagi metodlar samarali hisoblanadi:

— interfaol o'qitish metodlari (savol-javob, musobaqa, ijodiy topshiriqlar);

— individual va guruhli mashg'ulotlar;

— amaliy ko'nikmalarni shakllantirish mashqlari;

— tinglab idrok etish metodlari;

— sahnalashtirish, qo'shiq ijro etish, cholg'uda chalish usullari.

5. Musiqiy to'garaklarning sharq madaniyati va milliy merosni asrashdagi o'rni

Musiqi Sharq madaniyatining eng boy qatlamlaridan biri bo'lib, o'quvchilarga:

— milliy kuy-qo'shiqlarni o'rgatish;

— maqom san'ati bilan tanishtirish;

— qadimiy musiqa merosini asrab-avaylash;

— san'atga mehr uyg'otish imkonini beradi.

XULOSA

Musiqiy to'garaklar o'quvchilarning musiqiy dunyoqarashini shakllantirish, iste'dod va qobiliyatlarini rivojlantirish, ularni san'atga jalb qilishda beqiyos ahamiyatga ega. Bunday to'garaklar o'quvchining nafaqat musiqiy savodini, balki uning madaniy-axloqiy fazilatlarini shakllantiradi, bo'sh vaqtini samarali o'tkazishga xizmat qiladi. Shu bois, musiqiy to'garaklarni kengaytirish, ularni metodik va texnik jihatdan boyitish, zamonaviy yondashuvlar asosida rivojlantirish hozirgi ta'limning asosiy maqsadlaridan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Pedagogika ensiklopediyasi. Toshkent, 2020.

2. Musiqa ta'limi metodikasi. O'zbekiston Respublikasi XTV nashriyoti.

3. Sharq musiqa merosi: ilmiy-uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2019.

4. Karimova N. "Musiqa ta'limining nazariy asoslari", 2021.

5. O'zbekiston xalq og'zaki ijodi. Akademik nashrlar, 2018.